stichting
Op Gelijke Voet

Voor hulp aan kinderen met ernstige bewegingsbeperkingen van orthopedische aard of ten gevolge van hersenbeschadiging.
www.sogv.net @Gelijkevoet

Nieuwsbrief nr. 10 december 2019

Overzicht equipes in 2019

Dit jaar zijn er twee neurologische en drie orthopedische missies geweest die elk ongeveer twee weken hebben geduurd. Aan de vijf missies is door in totaal zeventien vrijwilligers een of twee keer deelgenomen. Tot hen behoorden orthopedisch chirurgen, basisartsen, operatieassistenten, verpleegkundigen, gipsmeesters, een orthopedisch technicus, een logistiek manager, fysiotherapeuten en ergotherapeuten. Bij het orthopedisch behandelproject waren ook anesthesisten, artsen en ander medisch personeel van de lokale ziekenhuizen betrokken.

Neurologische missie

Van 25 maart tot 7 april bezocht een neurologische equipe Congo-Brazzaville voor de training van Congolese (hulp)fysiotherapeuten bij de behandeling van kinderen met hersenbeschadiging. In de Franse taal wordt voor deze aandoening de afkorting IMC gebruikt, de gangbare Nederlandse term is CP (cerebrale parese). Een informele benaming is hersenverlamming.
De equipe werd gevormd door Wilma van de Kerk, Annemiek Jansen, Henk Aarts en Toon Valks. Zij gingen verder met hun trainingsprogramma aan twee groepen: de ene in Brazzaville, de andere in Pointe-Noire. De najaarsmissie vond plaatst van 16 november tot 3 december. Deze equipe bestond uit Sjoukje Wethmar, Toon Valks, Inge van Hemert en Christi Holweg. Wederom werden de trainingen gegeven op de vaste locaties in Brazzaville en Pointe-Noire.

Toon Valks met cursisten rondom een IMC-kind.

Onze neuro-groep staat voor een bijzonder uitdagende taak. Het gaat om het introduceren in Congo-Brazzaville van een heel andere manier van denken en doen ten aanzien van kinderen met het IMC-syndroom. Omdat deze kinderen bijna de hele dag zorg nodig hebben, moet de aandacht van de lokale behandelaars eigenlijk liggen bij het overdragen van zorgtechnieken aan de ouders of verzorgers. In de eerste jaren hebben onze neuro-equipes bij directeuren en medewerkers van de weinige klinieken die zich met deze kinderen bezighielden nogal wat scepsis moeten overwinnen. Inmiddels heeft zich in elk van de twee vaste standplaatsen een kerngroep van (hulp)fysiotherapeuten gevormd die de nieuwe aanpak omarmen. Onze vrijwilligers houden met hen gedurende het jaar contact via mail en berichtenapps. Toon Valks schrijft: “De deelnemers in die groepen komen met enige regelmaat samen om problemen e.d. te bespreken, een soort intercollegiaal overleg, dat wij vanuit Nederland soms een beetje sturen. Inmiddels zijn er plannen om zowel in Brazzaville als in Pointe-Noire een zogenaamd ‘Centre de référence’ op te richten van waaruit de correcte benadering van IMC-kinderen zou moeten worden aangestuurd.” Dit laatste initiatief zou een belangrijke structuurversterking zijn. We doen ons best om dit voor elkaar te krijgen, vooral via contacten met het verantwoordelijke Congolese ministerie.

Wiel Wijnen (midden) met Rwandese collega’s.

Orthopedische missie Rwanda

Op 20 maart vertrok voor de eerste keer een orthopedische equipe van onze stichting naar Rwanda. Dit is het tweede land naast Congo-Brazzaville waarin we nu actief zijn. Het team met chirurg dr. Jan Bos, verpleegkundigen Marjo ten Kate en Mariane Snijkers, en gipsmeester Wiel Wijnen was werkzaam in ziekenhuis Gatagara. Lees verder op pagina 2

Steun ons werk
Doneer
www.sogv.net

Vanuit Nederland werden medicamenten afgeleverd en in hoofdstad Kigali zijn op kosten van de stichting nog aanvullend inkopen gedaan. Tweemaal werd na afloop van het operatieprogramma van die dag een training gegeven aan een drietal artsen en medisch personeel van het ziekenhuis.

Maar kennisoverdracht gebeurde ook werkende weg, zoals Wiel Wijnen schreef: “Na afloop van sommige operatieve ingrepen, denk bijvoorbeeld aan correcties van O- en X-benen en klompvoetjes, worden vaak gipsen aangelegd om de geopereerde extremiteit te immobiliseren. Van deze gelegenheid maken we gebruik om het verplegend personeel verder te scholen in gipstechnieken.” Een arts van het ziekenhuis werd de techniek van de tenotomie – het doorhalen van de achillespees – geleerd.
Ook de verpleegkundigen Marjo ten Kate en Mariane Snijkers, die een cursus tropische geneeskunde hebben gevolgd, konden aan lokale verplegers en verpleegsters veel kennis overdragen inzake de operatiekamer (instrumentenkennis, sterilisatie) en zaalverpleging (hygiëne, wondverzorging en pijnbestrijding). Een belangrijk aspect dat zij introduceerden was het werken volgens een protocol. Door de werkwijze op schrift te stellen is deze verder overdraagbaar aan nieuw personeel.
Chef d’équipe dr. Jan Bos schrijft in een samenvatting van de voorjaarsmissie: “We zien vooral klompvoeten en standsafwijkingen van de benen in alle stadia en alle leeftijden. Iedere patiënt vraagt een specifieke behandeling. Dat betekent derhalve: veel nadenken en bespreken met de collega’s. De X- en O-benen zijn niet van de lucht. Naast de ziekte van Blount – een groeistoornis van het scheenbeen (tibia) – zien wij ook veel kinderen met rachitis, dat ook bekend staat met de naam Engelse ziekte. [...] Verder zien we veel aangeboren afwijkingen, zoals onvolledig aangelegde ledematen (zogenaamde agenesie). Deze aandoening ontstaat tijdens de ontwikkeling van het embryo, wanneer de ontwikkeling van de ledematen achterblijft. Een andere groep patiënten die we zien, kampt met verwaarloosde traumatologische afwijkingen, zoals lang bestaande ontwrichtingen alsmede gevolgen van rampzalig chirurgisch optreden. De leidraad bij alle aangetroffen problemen is steeds: als het zonder operatie aangepakt kan worden, dan niet opereren.”
Tijdens de voorjaarsmissie in Rwanda zijn 90 consultaties uitgevoerd; en er zijn in totaal 48 operaties uitgevoerd bij 37 patiënten. Een aantal kinderen onderging dus meer dan één operatie.
Van 9 tot 23 november vond een tweede orthopedische missie naar Gatagara in Rwanda plaats. Jan Bos, Marjo ten Kate en Mariane Snijkers gingen op herhaling, ditmaal met versterking

Patiëntjes van Gatagara met Malou Lyssens.

Cursussessie door het neuro-team.

van de Belgische arts Malou Lyssens. In totaal deed dit team maar liefst 420 consultaties. Vervolgens werden 46 operaties verricht bij 38 patiënten. Het aantal kinderen dat voor een operatie was geïndiceerd, was te groot om allemaal te kunnen behandelen. Relatief eenvoudige gevallen zijn overgelaten aan de Rwandese arts Jean-Paul Ngirinshuti. Hij volgt in Tanzania de opleiding tot orthopeed en kwam terug naar Gatagara om stage te lopen bij Jan Bos. Jean-Paul zal, zodra hij gediplomeerd is, als vaste orthopeed aan de slag gaan in Gatagara.
Hoewel ons orthopedisch project zich richt op kinderen – zo jong mogelijk behandelen voor het beste resultaat – wordt ook wel eens een volwassene onder het mes genomen. De oudste patiënt in Rwanda ditmaal was 70, de jongste 2.

Orthopedische missie Congo-Brazzaville

De gebruikelijke orthopedische voorjaarsmissie naar Congo-Brazzaville moesten we dit jaar helaas annuleren. Het ministerie van gezondheid kon geen ziekenhuis beschikbaar stellen dat aan onze maatstaven voldeed. Ziekenhuis Talangaï waar onze equipes een aantal keren achtereen onderdak hadden gevonden, vertoonde te veel tekortkomingen om hier verder te gaan. Het splinternieuwe ziekenhuis in de afgelegen plaats Mfilou leek ons uit de brand te helpen, maar tijdens de missie van oktober 2018 bleek ook deze locatie vol gebreken. Gelukkig vonden we in de loop van dit jaar alsnog een geschikt ziekenhuis, Hôpital Blanche Gomes, wederom in hoofdstad Brazzaville. Op 18 oktober reisde een orthopedisch team voor twee weken af naar dit ziekenhuis. Deelnemers waren orthopedisch chirurg Karel Schäffer, operatieassistente Liliane Brunet, gipsmeester Pieter Pols, zaalverpleegkundige Catherine Bleus en arts/logistiek manager Marie-Françoise van der Does. Het team werd bijgestaan door de Congolese chirurg Fleur Kaya. In totaal zijn 132 consultaties uitgevoerd; deels controles van patiënten die tijdens de vorige missie zijn geopereerd. Vervolgens verrichtte Karel Schäffer met zijn team 57 operaties bij 48 patiënten.

Karel Schäffer (links) geassisteerd door o.a. Fleur Kaya (midden).

Willem Struijs Centrum

Orthopedisch schoentechnicus Marc Vandewiele legde ook dit jaar weer tweemaal een inspectiebezoek af aan het orthopedisch centrum 'Willem Struijs'. Vaak reist hij mee met de orthopedische equipe. Marc treedt sinds 2017 op als adviseur van dit facilitair centrum waar orthopedische schoenen, prothesen, driewielers en andere orthopedische hulpmiddelen worden vervaardigd. Het centrum bestaat al ruim twintig jaar en is genoemd naar de grondlegger van onze stichting. De bouw en de latere uitbreiding zijn mede door onze stichting betaald. De officiële naam luidt Centre National d'Appareillage Orthopédique 'Willem Struijs' de Brazzaville (CNAOWSB). De Congolese overheid is eigenaar en beheerder.

Maken van orthopedisch schoeisel in het WSC.

In de loop der jaren heeft het Willem Struijs Centrum (zoals wij het meestal kortweg noemen) goede maar ook ronduit slechte tijden gekend, waarin uiteindelijk weinig meer werd geproduceerd. Eind 2017 heeft SOGV besloten in samenwerking met de Congolese overheid nog eens een reorganisatie te starten. We vonden destijds Marc Vandewiele bereid om in de rol van adviseur dit proces te begeleiden. Tegelijk draagt hij ook heel veel technische knowhow over op de medewerkers. Naast de periodieke bezoeken houdt hij gedurende het jaar de vinger aan de pols via sociale media. Een belangrijke verbetering is dat ongemotiveerde medewerkers zijn vervangen en dat twee mannen die op onze kosten zijn opgeleid tot orthopedisch maatschoenmaker aan de slag zijn gegaan in het centrum. De productie van orthopedisch schoeisel, prothesen en allerhande hulpmiddelen trekt weer aan. Met de recente bestelling door de Congolese overheid van 300 driewielers is ook die orderportefeuille weer een tijdje goed gevuld. Voorlopig bekostigt onze stichting de aanschaf van materialen en machines. De reorganisatie onder begeleiding van onze adviseur werpt vruchten af, al komt het uiteindelijk vooral aan op bestendiging. We blijven de gang van zaken kritisch volgen.

Marc Vandewiele (rechts) met een medewerker van het WSC.

"Al dat werk... maakt ons blij!"

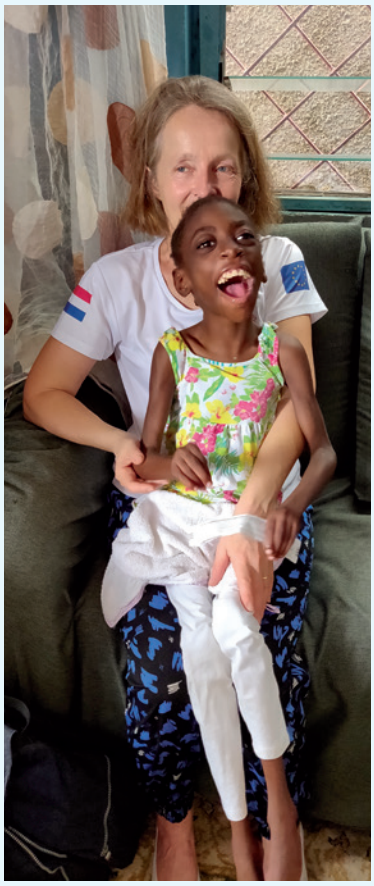

Het bestuur kijkt terug op een goed en productief jaar. Zoals u in het 'Overzicht equipes' in deze nieuwsbrief kunt lezen, hebben we in 2019 in totaal vijf medische equipes kunnen uitzenden naar de Republiek Congo (Congo-Brazzaville) en Rwanda. Ook afgelopen jaar hebben onze vrijwilligers weer heel veel werk verzet. Toch is het hun niet gauw té veel, zo leerde ik van een onzer verpleegkundigen. In een bericht uit Rwanda schreef ze me: "Al dat werk... maakt ons blij!"

Onze hulpverlening kan echter niet oneindig doorgaan. Dat zou ook niet goed zijn. Veel beter is het als de (para)medici in de betreffende landen 'de klus zelf gaan klaren'. Hoewel we dus heel veel kinderen behandelen, is opleiding het hoofddoel. Met overheden zijn afspraken gemaakt wanneer het einddoel bereikt moet zijn en lokale specialisten het werk geheel kunnen overnemen.

Zover is het nog niet. Onze vrijwilligers zijn nu nog hard nodig. Wat het nieuwe jaar betreft hebben we de organisatie van de equipes weer zo goed als rond. Onze penningmeester heeft vele goede doelen aangeschreven voor continuering van de bijdrage of een eerste donatie. Ook hebben zich naast de trouwe een aantal nieuwe vrijwilligers beschikbaar gesteld voor de komende missies. Dit betekent dat we in 2020 zes equipes kunnen uitzenden: twee orthopedische en twee neurologische equipes naar Congo-Brazzaville, en twee orthopedische equipes naar Rwanda. Mogelijk zal ook onze orthopedisch technicus weer naar Brazzaville afreizen om het Willem Struijs Centrum te adviseren.

Ik ben een gelukkig mens dat ik leiding mag geven aan een kleine organisatie die zoveel kinderen (en hun ouders) nieuw perspectief kan bieden.
U en de uwen wens ik een goed en gezond 2020 toe.

Leendert Struijs,
voorzitter

Schenking brancards

Ziekenhuis HVP Gatagara in Rwanda, waar onze orthopedische equipes werken, wordt bestuurd door de Congrégation des Frères de la Chartité, oftewel de Broeders van Liefde. De congregatie vierde op 11 oktober jl. de honderdste geboortedag van zijn oprichter, de abt Joseph Fraipont. Hij stichtte in 1959 de gehandicaptenschool in Gatagara. Tegenwoordig is HVP Gatagara de oudste en grootste organisatie in Rwanda die zich bezighoudt met medische zorg, scholing en re-integratie van kinderen met een handicap. Ons bestuur was uitgenodigd om de herdenking bij te wonen, maar de hoge reiskosten stonden dit in de weg. In plaats daarvan stuurden we een passend cadeau. Tijdens de operatiesessies in voorjaar 2019 ondervonden onze vrijwilligers wat moeilijkheden door een tekort aan goede brancards. Daarom heeft onze stichting het ziekenhuis twee moderne brancards geschonken ter waarde van in totaal 1.350 euro.

De brancards zijn meteen in gebruik genomen.

Presentaties op scholen

Stichting Op Gelijke Voet geeft graag op basisscholen een presentatie over haar werk. Verschillende keren hebben we leerlingen iets mogen vertellen en laten zien over de grote verschillen tussen het leven in Nederland en in Afrika. Met name als het gaat om wonen, school en medische voorzieningen. De leerlingen begrijpen direct hoe ons werk echt een verschil maakt voor de kinderen daar. Aan het eind krijgen ze allemaal een tekenvel uitgereikt met het verzoek een tekening te maken over wat hij of zij kenmerkend vindt aan Nederland. Dat leidt tot kleurrijke platen van molens, bruggen, sloten, bollenvelden enzovoorts. Onze orthopedische equipes nemen deze tekeningen mee en geven die aan kinderen die door hen behandeld zijn. Op hun beurt tekenen en kleuren de Afrikaanse kinderen iets over hun land. Dat resulteert in even kleurrijke platen met palmbomen, dieren, vruchten en zo meer. Deze werkjes gaan weer mee terug naar Nederland om uit te delen aan de leerlingen hier. Enkele scholen waar een presentatie is gegeven, hebben een inzamelactie gehouden ten bate van ons werk in Afrika. Op deze wijze helpen Nederlandse schoolkinderen hun Afrikaanse leeftijdgenoten aan een betere toekomst. Als u belangstelling heeft, komen we ook graag naar uw school voor een presentatie en kleurplaten-uitwisseling. Stuur een e-mail naar info@sogv.net.

Uw gift verandert het leven van kinderen

- Met 15 euro helpt u om een kind te laten aansterken voordat een corrigerende orthopedische operatie wordt uitgevoerd.
- Met 25 euro betaalt u de corrigerende spalken die na een operatie aan klompvoeten noodzakelijk zijn.
- Met 50 euro betaalt u een speciaal stoeltje voor kinderen met hersenbeschadiging.
- Met 180 euro (of 12 x 15 euro) betaalt u de corrigerende operatie aan één klompvoet en bijbehorende ziekenhuisopname.
- Met 300 euro (of 12 x 25 euro) betaalt u de correctie van twee extreme X- of O-benen.

ANBI

IBAN: NL72 INGB 0695 0105 14
t.n.v. Stichting Op Gelijke Voet

Steun ons werk
Doneer
www.sogv.net

Colofon

Stichting Op Gelijke Voet
Pijlkruidlaan 5
2811 CM Reeuwijk

Tel. 06-53699796
E-mail: info@sogv.net

IBAN: NL72 INGB 0695 0105 14
KvK nr.: 41128548
RSIN: 8160.72.395

Redactie:
Kees Hagendijk | Tekstproducties, Gouda
Opmaak en drukwerkbegeleiding:
Fullservice reclamebureau Diezign, Dordrecht